

Siim Sikkut

Arengufondi majandusekspert

2. detsember 2008

EESTI TÖÖSTUS 2018: KUS ON KASVUVÕIMALUSED?

“Tööstusvedurid 2018” eesmärgiks

- Määratleda Eesti töötleva tööstuse kasvuvõimalused globaliseerivas maailmas järgneva 10 aasta jooksul – **foorumi teema**
- Määratleda nende võimaluste kasutamiseks vajalikud sammud järgneva 3-5 aasta jooksul – **veebruari lõpuks**

Kes on tööstusvedurid?

**Kõrget lisandväärtust loovad
tööstusettevõtted, mis ...**

**... moodustavad tööstuse
rahvusvahelistunud teraviku,...**

**... andes suurima panuse majanduskasvu ja
hoogu Eesti tööstuse arenguks 2018+**

**Nii Eesti omanike kui ka
välisinvestorite ettevõtted!**

Eelvaade: kasvuvõimalused 2018

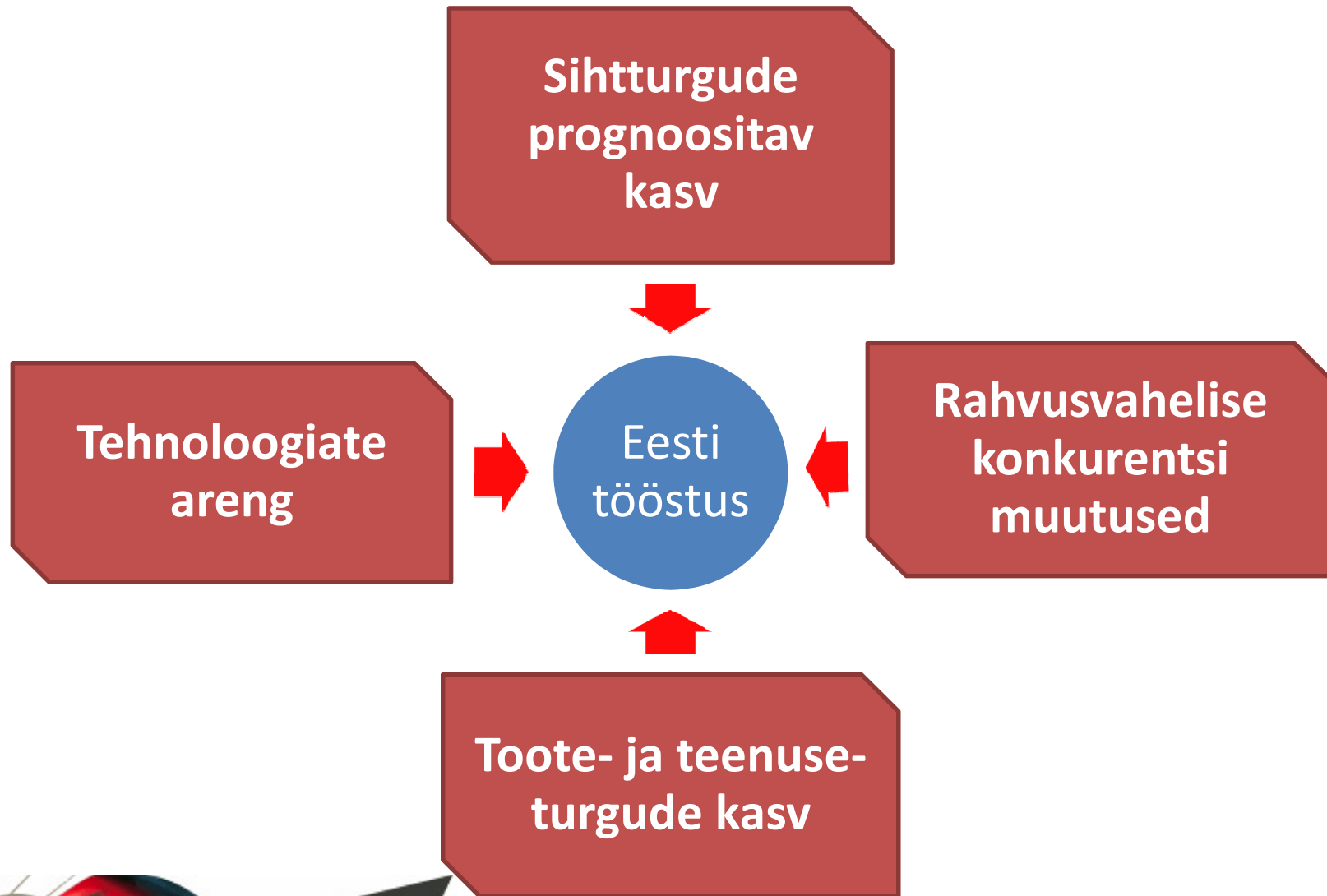
- Määrav pole tööstusharu!
- Kolm teed tööstuses loodava väärtuse kasvuks – juba täna
- Keskenduda tasub kahele kasvuvaldkonnale
- Tööstusvedurid tulevad kasvuvõimaluste kombinatsioonist

10 aasta peale
peab **täie**
kindlusega
ainult
üks asi paika:
Eesti asukoht ei
muutu 😊

Siiski tasub üritada tulevikku vaadata:

EDU JA EBAEDU EI SÕLTU TÖÖSTUSHARUST

Sektor pole oluline - ärifunktsioon on põhiline

Spetsialiseerumine globaalsetes väärtusahelates - kes kui palju teenib?

451 komponendist koosneva 30 Gb iPod Video 299 USD jaehinna kujunemine 2005. aastal

**Tööstusvedureid
ei määrata
tööstusharu
kaupa!**

Brutokasum (bränd,
ärimudel, disain) \$76

Jaemüük \$45

Distributsioon \$30

Koostetöö (*assembly*) \$7

Osad: kõvaketas \$74

Osad: ekraan \$24

Osad: kiibid \$18

Osad: muu \$25

Globaliseerumise tulemusel muutunud konkurentsitasand

- Konkurents ei käi tööstusharude, vaid ärifunktsioonide tasandil
- Iga funktsioon väärtusahelasse globaalselt eraldi sisse ostetav – **enamik äri on B2B**
- Allhange ja võrgustumine on tavapärane äri osa -> ka allhanget võimalik kõrge lisandväärtusega teha!
- Mängureegleid määravad väärtusahelate “liidrid”
– kelle käes on kliendid

Kasvuvõimalused määratakse väärtusahelates!

3 TEED TÖÖSTUSE VÄÄRTUSE KASVATAMISEKS

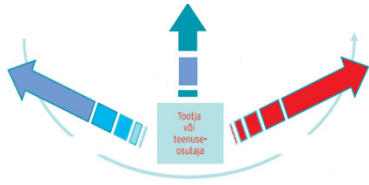

Tööstuse väärtuse kasvatamise 3 teed

Allikas: Urmas Varblane, kohandanud Arengefond 2008

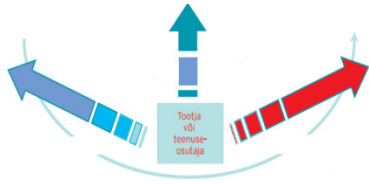

1. Brändihoidmise poole

- Näide: Ilves Extra
- Õmblustehniliselt keeruka spordi- ja vabaaja riietuse tootmine - kergejõustikuriietest mäesuusajopedeni
- Rahvusvaheline bränd, tugeva disaini ja tootearenduse alusega

1. Brändihoidmise poole

Senise toote valmistamise või allhanketegevuse asemel:

- vahendajatest loobumise kaudu kliendile “lähemale”;
- eristuvate tooteniššide valik - spetsialiseerumine;
- oma disainiga eristumine – turu “keskteel” konkurents kõige tihedam;
- oma jaekaubandus on raskeim tee – aga mõnelegi võimalus

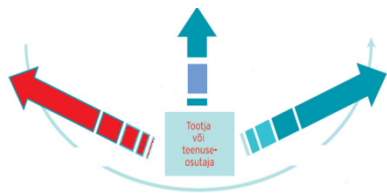
Eeldab disaini ja tootearendust

Täna peamine võimalus:

- Rõiva- ja tekstiilitööstuses
- Toiduaine- ja joogitööstuses
- Mööblitööstuses
- Puidu-, keemia- ja ehitusmaterjalide tööstuse lõpptarbijale suunatud osades (nt palkmajad)

Tulevikusiht: nutikad riigipiire ületavad brändid

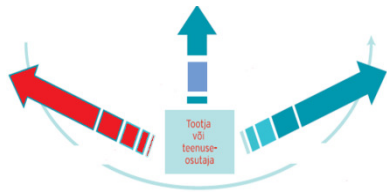

2. Tootearenduse poole

- Näide: Elcoteq Tallinn
- Elektroonikatööstuse koosteteenuse pakkujast edasiliikumine uute toodete liiniletoomise teenuse ja testimisteenuse pakkujaks

2. Tootearenduse poole

Oma toodete arendus ja disain
VÕI

Allhankijana üldise
tootmisvõimsuse müümise
asemel:

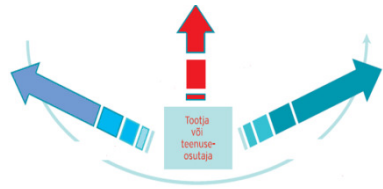
- spetsialiseerumine konkreetsele (toote)valdkonnale
- prototüüpide tootmine
- “võtmed-kätte” projektid
- süsteemilahenduste valmistamine ja arendamine
- väikeseriad, mis on keeruka lahendusega
- tootmisvalmiduse arendustööd, testimisteenus

Täna peamine võimalus:

- Masinaehituses ja aparaaditööstuses
- Metallitööstuses
- Elektriseadmete ja elektroonika tööstuses
- Transpordivahendite tööstuses

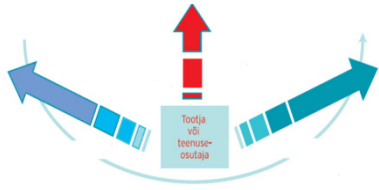
Tulevikusiht: rahvusvahelistes võrgustikes tehnoloogiapartneriks

3. Kõrgemasse väärtusahelasse

- Näide: Viru Keemia Grupp
- Põlevkiviõli tootmiselt lisaks muu põlevkivikeemia tootjaks
- Näiteks: toormaterjal kosmeetikatööstusse, juba aastaid vaigud mööblitööstusele

3. Kõrgemasse väärtusahelasse

Senistega seotud uute toodete-teenuste arendamine

Väljakujunenud kompetentside baasil:

- uus kasutusala senisele tootele või toorainele;
- sidustoodetega ühildamine terviklikuks lahenduseks (*bundling*);
- sidustoote valdkonda üleminek;
- sarnase tehnoloogiaga tootele üleminek

Täna peamine võimalus:

- Keemiatööstuses
- Puidu- ja puittoodetetööstuses
- Ehitusmaterjalide tööstuses
- Plasti- ja kummitööstuses
- Trükitööstuses

Tulevikusiht: senisest kogemusest unikaalsed konkurentsieelised!

Kuhu tasub keskenduda?

SUURIMAD KASVUVÕIMALUSED KAHES ÄRIVALDKONNAS

Toote- ja teenuseturge mõjutavad globaalsed trendid

**Globaalsed megatrendid =
Kasvavad vajadused**

- kliimamuutused
- energiaressursside vähenemine
- taastumatute ressursside varude vähenemine
- veevarustuse mured
- kasvav mobiilsus ja ühendatus
- vananemine
- globaalne rahvastikuarvu kasv
- linnastumine
- uued julgeolekuohud

**SUURIM KASV
VAJADUSTE JA SOOVIDE
PÕKKEKOHAS**

**Säästva
energeetika ja
keskkonnatooted**

**Tervise- ja
heaolutooted**

**Globaalsed
tarbimistrendid =
Kasvavad soovid**

- rikkuse kasv maailmas (pika-ajaliselt)
- samas kihistumise kasv
- tehnoloogiliselt nõudlikum tarbija
- rohelisem tarbija
- terviseteadlikum tarbija
- individuaalsuse ja eristuva ostukogemuse tahe
- kogukonnastumine
- subkultuuride levik
-

Säästva energeetika ja keskkonna tooted

Võimaldavad ennetada või mahendada keskkonnamuutusi ja energiakriisi ja/või on keskkonnasõbralikud.

- 2005 globaalne turumaht 600 mlrd USD, 2020 kahekordistub
- Täna 90% turust OECD, tulevikukasv tärkavates majandustes
- “Puhaste tehnoloogiate” investeringud riskikapitali portfellides kiireima kasvuga valdkondade hulgas

Sh masinad-seadmed, elektroonika, konstruktsioonid, keemiatooted, ehitusmaterjalid, plastid ja muud materjalitooted, mööbel...

Kliimamuutuste ennetamiseks ja leevendamiseks, energiasäästuks, alternatiivenergeetikaks, vee- ja jäätmemajanduseks, reostuse vältimiseks ja likvideerimiseks

Suurimad võimalused alustehnoloogiate (IKT, bio, nano) uut moodi rakendamisest

Näiteid tärkavast Eesti säästva energeetika ja keskkonna toodete tööstusest...

Pildid: BLRT; www.estravel.ee; www.unite.ee; www.fixtec.ee; HEI ajakiri

Tervise- ja heaolutooted

Tooted, mis tõstavad inimeste eluiga ja elukvaliteeti.

- 2005 oli ainult funktsionaalse toidu turumaht Euroopas 4 mlrd EUR, aastaks 2010 juba 30-kordset kasvu oodata
- Täna luuakse 70% maailma SKPst vananevates ühiskondades
- Vananevate ühiskondade esirinnas Ida-Euroopa, Skandinaavia ja muu Euroopa, seejärel Hiina, USA...

Sh toidud-joogid, rõivad, mööbel, elektroonika, erinevad materjalitooted, masinad-seadmed ja keemiatooted ...

Tervise edendamiseks ja parandamiseks, vananemise vältimiseks ja vanaduse mugavdamiseks, vaba aja veetmiseks ja lõõgastuseks ..

Suurimad võimalused alustehnoloogiate (IKT, bio, nano) uutmoodi rakendamisest

Näiteid Eesti tärkavast tervise- ja heaolu toodete tööstusest...

doc@HOME®
The bridge to care!

@NICS

Mõlemas Eestil hea stardivõimalus

- **Ärialgatusi ja ettevõtteid** neis suundades Eestis **olemas**
- Turud maailmas alles kujunemas: saame maailma tööjaotusse mahtuda ja ise uutmoodi lahendustega tulla
- **Skandinaavial ambitsioon** saada neil aladel maailma esimeseks – võimalus koostööks, allhankeks, klastriteks
- **Läheduses kasvavad turud**, kust täna juba kogemust
- Välisinvesteeringute püüdmisele fookus - “**uue laine**” välisinvesteeringud

Tulevikusiht: muudame enda läbilöögivaldkondadeks!

KOKKUVÕTE

Eesti tööstuse kasvuvõimalused 10 aasta jooksul

Väärtuse kasvatamise 3 teed:

- Tootearenduse poole
- Brändihoidmise poole
- Kõrgemasse väärtusahelasse

Suurimad kasvualdkonnad:

- Säätva energeetika ja keskkonna tooted
- Tervise- ja heaolu tooted

Turuvalikud:

- Rikas, aga aeglase kasvuga ja küllastunud Vana-Euroopa
- Kiire kasvuga Ida-Euroopa ja SRÜ
- Suurim kasv kaugeil suuritel turgudel

Kuidas toetada tulevikusihtideni jõudmist?

Allikas: Richard K. Lester, kohandanud Arengufond 2008

	Olemasolevate võimekuste ärakasutamine		Uute võimekuste arendamine	
Tegevus-suund	Traditsiooniliste valdkondade ajakohastamine	Liikumine uutesse valdkondadesse, mis on seotud traditsiooniliste valdkondadega	Uute valdkondade ületoomine välismaalt	Uute valdkondade arendamine rohujuure tasandilt
Peamine tegevus	Kõrgema väärtuse lisamine senistele toodetele-teenustele ning suurema lisandväärtusega tegevuste juurutamine	Kõrgema lisandväärtusega toodete ja teenuste arendamine ja pakkumine (mille tulemusena võib tegevussektor muutuda)	Välisinvesteeringute toomine riiki ja nende sidumine kohaliku ettevõtlusega	Teadus- ja arendustegevuse baasil uute teadmiste, lahenduste ja ettevõtluse tekke soodustamine

SUUR TÄNU!

Siim Sikkut – Arengufondi majandusekspert

siim.sikkut@arengufond.ee

tel 6161065

www.arengufond.ee/foresight/industry - projekti veebileht